

Suomen kestävän kasvun ohjelma

**Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
kansallinen palvelukonsepti
(investointi 4)
Loppuraportti**

THL:n kansallinen projekti
(12.11.2025)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Asiakirjan tiedot

Asiakirja sisältää loppuraportin seuraavien projektien osalta (projektien nimet ja numerot sopimusliitteessä)	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti (Liite 12, digiosio)		
Pilari ja investointi, jota loppuraportti koskee	Pilari 4 ja investointi 4 (huom. Investoinnin 2 osuus raportoitu eri aikataululla, 29.11.2024)		
Sopimuksen Vahva-nro (VN/1156/2022)			
Sopimustoimijaorganisaatio	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos		
Laatija / yhteyshenkilö	Pia Hakamäki, Tuija Ylitörmänen ja Emilia Kollander	Yhteystiedot (pnro ja sposti)	Yhteystiedot/ Pia Hakamäki puh. 029 524 7403, etunimi.sukunimi@thl.fi

Sisällysluettelo

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista.....	4
6 Investointi 4: Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot...	5
6.1 Digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton vaikutukset	5
6.1.1 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on lisätty palvelutuotannon resurssitehokkuutta ja edistetty palvelujen saatavuutta?	5
6.1.2 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on tuettu ongelmien varhaista tunnistamista ja lisätty ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?	6
6.1.3 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu moniammatillisten palvelujen laajempi tarjonta ja erityisosaamisen jakaminen eri alueiden ja palvelujen järjestäjien kesken?	6
6.1.4 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu asiakkaiden roolin vahvistaminen ja sitä kautta tehostuminen ja vaikuttavuuden kasvu?	7
6.2 Kansalaisten digitaaliset palvelut	8
6.2.7 Miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin digitaalisen ratkaisun kehittäminen on edennyt?	8

1 Tiivistelmä hankkeen tuloksista

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallinen palvelukonsepti -projekti on osa Kestävän kasvun ohjelmaa ja toteutettiin vuosina 2022–2025. Projektin konkreettisina tavoitteina oli hyvinvointialueiden kehittämistyön tuki ja ohjaus, kansallisen palvelukonseptin yhteinen määrittely, hyvinvointia ja terveyttä edistävien palveluiden saavutettavuuden ja löydettävyyden parantaminen, digitaalisten palvelutarjottimien kehittämisen tukeminen sekä yhteyksien vahvistaminen alueellisiin asiakas- ja palveluohjausprosesseihin.

Vuonna 2023 tuotettiin ”Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi” - palvelukonsepti (Hakamäki ym. 2023). Se linjasi ja ohjasi kehittämistyötä kansallisella ja alueellisella tasolla. Tämän tiedonhallinnallisen julkaisun pohjalta hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungissa on kehitetty integroidut toimintamallit (asiakas- ja palveluohjaus) ja toimintamallia tukevat digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet. Suurin osa hyvinvointialueista käyttöönotti palvelutarjottimensa joulukuun 2024 ja maaliskuun 2025 välisenä aikana. Syyskuussa 2025 palvelutarjottimet olivat käyttöönotetut koko Suomessa.

Kehittämistyöhön on sitoutunut ja osallistunut aktiivisesti kaikki hyvinvointialueet, laajasti Suomen Terve kunta –verkoston kuntia, järjestöjä ja kansallisia toimijoita. Verkostomaiset yhteistyötä tukevat toimintatavat luotiin yhteistyön ja tiedonkulun tueksi. Erityisesti kansallinen kehittäjä- ja digiverkosto sekä alueiden yhteyshenkilöt ovat tukeneet yhteistyötä ja toimintamallien jalkautusta osaksi pysyvää ylläpitoa. Kansallinen projekti on tarjonnut aluehankkeille tukea puolivuositaisella arviointityöllä, koulutuksilla sekä yhteisen keskustelun mahdollistavalla Teams-kanavalla. Erityisesti tuotetuissa materiaaleissa ja julkaisuissa on kuunneltu aluehankkeiden, kuntien ja järjestötoimijoiden tarpeita ja toiveita. THL:n verkkokoulutus on julkaistu lokakuussa 2025 ja sen ylläpito jatkuu THL:ssä hankkeen päätyttyä (THL 2025c).

Puolivuositaiset arvioinnit (ks. Latvala ym. 2024; Savolainen & Liukko 2024; Savolainen ym. 2025) osoittavat myönteistä kehitystä hankkeen sisältöjen etenemisessä. Hyvinvointia tukevat asiakas- ja palveluohjauksen käytännöt ovat vakiintumassa osaksi sosiaali- ja terveystalouden palveluja. Kehitetyt alueelliset toimintamallit ja niitä tukevat digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet lisäävät ja selkiyttävät asiakkaiden ohjautumista hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistäviin palveluihin ja toimintaan. THL:n tukemana myös ammattilaisten osaamista on vahvistettu monikanavaisella koulutuksella ja viestinnän keinoin. Jatkossa erityisesti kehitettyjen uusien digitaalisten ratkaisujen eli hyvinvoinnin palvelutarjottimien ylläpitoon, pienkehittämiseen ja käyttöönottojen laajentamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Näiden työvälineiden ylläpito toteutuu osana hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin vuosittaisia ja valtuustokausittaisia toiminnan johtamista, seurantaa ja arviointia.

6 Investointi 4: Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut digitaaliset innovaatiot

6.1 Digitaalisten ratkaisujen käyttöönoton vaikutukset

(Kaikki kansalliset toimijat (THL, Kela, DF, DVV, TTL) vastaavat alla oleviin neljään kysymykseen 6.1.1 – 6.1.4.)

6.1.1 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on lisätty palvelutuotannon resurssitehokkuutta ja edistetty palvelujen saatavuutta?

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kansallisen projektin ja alueellisten hankkeiden yhteistyönä tuotettiin keväällä 2023 Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi -palvelukonsepti (Hakamäki ym. 2023). Konseptin keskeiset osa-alueet ovat 1) monialaiset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) palvelut ja toiminta, 2) hyte-digialusta ja muut digitaaliset ratkaisut sekä 3) monialainen asiakas- ja palveluohjaus. Konseptissa määriteltiin paitsi keskeiset käsitteet ja lähtökohdat myös yhteinen tavoitetila kehittämistyölle vuonna 2023. Palvelukonsepti on suunnannut ja tukenut sekä kansallista että koko Suomen kattavaa alueellista kehittämistyötä vuosina 2023–2025. On hyvä huomioda, että projektin kehittämistyön tulosten kokonaisuus perustuu myös Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kokonaisarkkitehtuurin (STM 2021) sekä lukuisiin muihin eri ministeriöiden, toimialojen ohjeistuksiin ja suosituksiin.

Digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet ovat eri toimijat yhteen kokoavia alustoja (ks. THL 2025a). Niiden avulla voidaan lisätä laajasti asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta, mutta myös joidenkin palveluiden resurssitehokkuutta.

Resurssitehokkuutta voidaan lisätä esimerkiksi lisäämällä hoidon jatkuvuutta, vähentämällä turhia vastaanottoja, tehostamalla hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistä osana sosiaali- ja terveystalvia. Lisäksi teknisemmästä ylläpidon näkökulmasta digitaalisten palvelutarjottimien käyttöönotto voi vapauttaa ammattilaisten aikaa tietojen päivittämisen keskittyessä Suomi.fi Palvelutietovarantoon sekä siihen liittyviin integraatioihin. Samaan aikaan vaikutukset ovat heterogeenisiä eli hyödyt riippuvat tarjottimien toimivuudesta, tietojärjestelmien yhteen toimivuudesta sekä asukkaiden ja ammattilaisten digiosaamisesta. Myös palvelutarjottimien käyttöönottojen laajuus ja toimintamallien skaalautuvuus vaikuttaa hyötyihin. Kehitettyjen digitaalisten hyvinvoinnin palvelutarjottimien seuranta- ja arviointitietoa raportoidaan tarkemmin luvussa 6.2.

Kansallisen hyte-palvelukonseptin (Hakamäki ym. 2023) mukaiset digitaalisten hyvinvoinnin palvelutarjottimien tulee olla laajasti käytettävissä. Selvityksissä (esim. Virtanen ym. 2023) on tarkennettu hyvinvointiyhteiskunnan digipalvelujen käyttöön vaikuttavia tekijöitä tutkimuskirjallisuuden näkökulmasta. Toisin sanoen digitaalisten palvelutarjottimienkin käyttöön tulee olla saatavissa tukea ja apua. Ne eivät korvaa tai korjaa puuttuvia sosiaali- ja terveystalvia. Kokonaisuudessaan digitaalisten palvelujen kypsyystaso hyvinvointialueilla on edennyt ja vahvistunut kehittämistyön aikana. Erityisesti vaatimustenmukaisuus ja turvallisuus ovat jo hyvällä tasolla koko maassa (Pelkonen 2025).

6.1.2 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on tuettu ongelmien varhaista tunnistamista ja lisätty ennaltaehkäisevien palvelujen käyttöä?

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimintaa, jonka tavoitteena on vahvistaa ihmisten mahdollisuuksia huolehtia omasta ja läheistensä hyvinvoinnista ja terveydestä. Se on lakisääteinen tehtävä, joka kuuluu yhteisesti sekä hyvinvointialueille että kuntien kaikille toimialoille. Hyvinvointi ja terveys syntyvät ihmisten arjessa – kotona, työssä, kouluissa ja muissa arjen ympäristöissä. Niitä voidaan vahvistaa juuri näissä yhteyksissä. Ennaltaehkäisevää ja edistävää työtä tehdään monella tasolla. Työ tehdään kuntien ja hyvinvointialueiden palveluissa sekä järjestöjen ja muiden toimijoiden toiminnassa. Koska hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on luonteeltaan monialaista yhteistyötä ja sen asiakas- ja palveluohjauksen tueksi on kehitetty digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet. (ks. Savolainen ym. 2025; THL 2025a)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin kehittämistyö alueellisissa hankkeissa rakentui kahden keskeisen kehittämiskokonaisuuden varaan, jotka olivat: monialainen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamalli ja digitaalinen palvelutarjotin. THL:n arviointikoosteen (Savolainen ym. 2025) perusteella digitaalinen palvelutarjotin oli osana kaikkien alueellisten hankkeiden (22 kpl, 100 %) monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen toimintamallikuvauksia keväällä 2025. Kaikki alueelliset hankkeet kuvasivat toimintamallinsa Innokylään ja siellä ne ovat kaikkien avoimesti hyödynnettävissä (Innokylä 2025). Osa toimintamalleista on edennyt myös THL:n koordinoimaan HYTE-toimintamallien vertaisarviointiprosessiin (THL 2025b).

6.1.3 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu moniammatillisten palvelujen laajempi tarjonta ja erityisosaamisen jakaminen eri alueiden ja palvelujen järjestäjien kesken?

Osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa kehitettiin koulutuskokonaisuus tiiviissä yhteistyössä viiden hyvinvointialueen kanssa (THL 2025c). Koulutuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) ammattilaisten valmiuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ennaltaehkäisevän työotteiden soveltamiseen. Lisäksi koulutus toimii tukena RRP-hankkeissa kehitettyjen toimintamallien ja digiratkaisujen käyttöönotossa ja juurtumisessa osaksi alueellista toimintaa.

Koulutuksen suunnittelu ja materiaalien tuottaminen käynnistettiin tammikuussa 2024. Kesäkuussa toteutettiin neljän koulutusvideon kuvaukset yhteistyössä alueiden hanketyöntekijöiden kanssa. Koulutus on perustietopaketti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Ammattilaisten ja esihenkilöiden laaja osallistaminen suunnitteluun on varmistanut koulutuksen käytännönläheisyyden ja hyödynnettävyyden, ja kohderyhmän taustan huomioiminen mahdollisti sisällön kohdentamisen tarkoituksenmukaisesti. Syksyn aikana toteutettiin pilottikoulutuksia monipuolisissa toimintaympäristöissä, ja niihin osallistui yhteensä noin sata ammattilaista ja esihenkilöä hyvinvointialueilta. Koulutus koettiin hyödylliseksi, ja se tarjosi osallistujille konkreettisia työkaluja asiakkaiden tarpeiden ja tavoitteiden kokonaisvaltaiseen ja asiakaslähtöiseen huomioimiseen. Osallistujilta kerätty palaute hyödynnettiin koulutuksen jatkokehittämisessä.

Koulutuskokonaisuus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamista vahvistamalla ennaltaehkäisevän työn merkitystä ja asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Koulutuksen laajentamiseksi ja saavutettavuuden varmistamiseksi

kehitettiin verkkokoulutus, joka tarjoaa laajasti saatavilla olevan oppimisympäristön. Verkkokoulutus *Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet* sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille, koostuu neljästä teemasta: yhteinen vastuu, valintoihin vaikuttaminen, yhteistyön rakentaminen sekä asiakas- ja palveluohjaus. Verkkokoulutus sisältää infovideoita, diaesityksiä sekä harjoituksia, jotka tukevat oppimista monipuolisesti. Sen suorittaminen kestää noin 2–3 tuntia. Verkkokoulutusta suositellaan hyödyntäväksi myös kunnille ja järjestöille.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen osa vaikuttavaa ja kustannustehokasta palvelua. Ammattilaisten osaamisen kehittäminen edellyttää koulutusratkaisuja, jotka ovat helposti saavutettavia, skaalautuvia ja ajankohtaisia, ja jotka tukevat strategisesti ennaltaehkäisevän työn vahvistamista sekä palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Verkkokoulutus tarjoaa tähän rakenteellisen ratkaisun, joka tukee hyvinvointialueiden strategisia tavoitteita ja edistää palvelujen yhdenvertaista saatavuutta. Linkki verkkokouluun: <https://thl.fi/palvelut-ja-asiointi/verkkokoulut>

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteet – koulutuksen näkyvyyttä lisätään THL:n viestinnän kanssa kattavalla markkinoinnilla eri medioissa ja sidosryhmissä. Lisäksi aiheesta on hyväksytty tiivistelmä kansainväliseen European Public Health – konferenssiin Helsingissä 2025 (Ylitörmänen ym. 2025).

6.1.4 Miten projektissa käyttöön otetuilla hyvinvointialueiden ja kansallisten toimijoiden yhteistyössä kehitetyillä digitaalisilla ratkaisuilla on mahdollistettu asiakkaiden roolin vahvistaminen ja sitä kautta tehostuminen ja vaikuttavuuden kasvu?

Kansallisen projektin tavoitteena oli, että asukkaat löytävät hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut ja toiminnan varhemmin, ja näin ainakin osa sosiaali- ja terveystalouden tarpeesta väistyy, vähenee tai siirtyy eteenpäin elämäntaakalla. Julkaistut digitaaliset hyvinvoinnin palvelutarjottimet tarjoavat asukkaalle helpon ja vaivattoman pääsyn hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin jatkossa (ks. THL 2025a). Digitaaliset palvelutarjottimet kokoavat yhteen tiedon kuntien, järjestöjen ja hyvinvointialueiden hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävästä palvelusta ja toiminnasta, jolloin asukas voi vaivattomasti löytää juuri itselleen sopivia itse- ja omahoidon työkaluja, ilman kirjautumista. Palvelutarjottimelta asukkaat ja ammattilaiset voivat löytää tietoa muun muassa liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluista. Asukas voi itse päättää, hakeeko vain tietoa vai myös palveluja itsenäisesti tai ammattilaisen tukemana osana asiakas- ja palveluohjausta. Näin vahvistetaan itsemääräämisoikeutta ja mahdollistetaan yksilöllinen ja oikea-aikainen tuki. On kuitenkin tärkeää huomioida, että digitaaliset palvelut eivät välttämättä sovellu kaikille asiakasryhmille. Rinnalle tarvitaan myös muita saavutettavia ja henkilökohtaisia palvelumuotoja, jotta jokainen saa tarvitsemansa tuen omista lähtökohdistaan käsin.

THL:n kansallinen projekti on tukenut aluehankkeita asiakasroolin vahvistamisessa osana kehittämistyötä eri tavoin. Jyväskylän ja Itä-Suomen yliopiston asiantuntijoiden kanssa yhteistyön tuloksena on esimerkiksi julkaistu THL:n sosiaalisen markkinoinnin opas (Taiminen ym. 2024) ja sen viestintäkampanja. THL myös toteutti kehittämistyön alkuvaiheessa keväällä 2023 kaksi asukastilaisuutta yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Tällä haluttiin varmistaa asukkaiden, eli kohderyhmän äänen kuuluminen myös kehittämistyön alkuvaiheesta alkaen. Ikääntyneille

suunnattu asukastilaisuus toteutettiin Pohjois-Savon hyvinvointialueella ja nuorille aikuisille suunnattu tilaisuus Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Tilaisuuksissa kerättiin asukkaiden konkreettisia näkemyksiä ja tarpeita, joita hyödynnettiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonseptin ja digitaalisten ratkaisujen kehittämistyössä. Asukkaiden näkemyksiä saatiin valmisteluun myös hyte-palvelukonseptin (Hakamäki ym. 2023) avoimen kommentointikierroksen kautta keväällä 2023.

Palvelutarjottimien ensivaiheen käyttökokemuksia raportoidaan luvussa 6.2.7. Lisäksi alla näkyvässä taulukossa 1. on avoimia palautteita THL:n asiantuntijoilta syksyllä 2025 (THL 2025e). Ensivaiheen palautteita digitaalisten palvelutarjottimien käytössä saatiin yhteensä 43 asiantuntijalta eri puolilta Suomea ja palautteet raportoitiin eteenpäin alueiden kehittämistyöstä vastaaville yhteyshenkilöille THL:n koordinoimassa kehittäjätaapaamisessa 10/2025.

Taulukko 1. Digitaalisten palvelutarjottimien käyttäjäpalautteita THL:n asiantuntijoilta syksy 2025.

Muutamia palautteita Tarmoan tai muun palvelutarjotin ratkaisun testikäyttäjiltä
“Kiva, raikas visuaalinen ilme” “Selkeä, monipuolinen palvelutarjotin. Reaaliaikaisuus.” “Hyviä mielen hyvinvoinnin työkaluja!” “Selkeästi teemoittain palvelut” “Liikunta iäkkäille” “TARMOA on tervetullut alusta!” “Selkeät hyvät teemat.” “Ainakin Tarmoa.fi hienosti rakennettu palvelu ja löytyy haluamani.”

6.2 Kansalaisten digitaaliset palvelut

6.2.7 Miten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin digitaalisen ratkaisun kehittäminen on edennyt?

(THL liite 12)

Kansallisen hyte-digialustan kehittämisessä tavoitteena oli koota monialainen palvelutarjotin, hyvinvoinnin arvioinnin, itse- ja omahoidon sekä asiakas- ja palveluohjauksen digitaalisista työvälineistä. Hyte-palvelukonseptin (Hakamäki ym. 2023, luku 6) kehittämisspolkujen vertailun perusteella kansallisen palvelutarjottimen (kehittämisspolku C) katsottiin toteuttavan kansallisen hyte-digialustan tavoitettilan kattavimmin. STM:n koordinoima sote-tiedonhallinnan hanketoimisto teki 3/2023 päätöksen kansallisen hyvinvoinnin palvelutarjottimen kehittämisestä. Kansallisen palvelutarjottimen toteutti DigiFinland Oy yhteiskehittämällä hyvinvointialueiden kanssa.

Kansallisen palvelutarjottimen (tuotenimi Tarmoa) rinnalla erillisten palvelutarjottimien (kehittämispolku A) nähtiin täyttävän kansalliset tavoitteet ja EU-rahoituksen edellytykset palvelutarjottimien osalta (Hakamäki ym. 2023, luku 3). Alueet tekivät päätöksen oman päätöksentekojärjestelmän mukaisesti, mutta heillä oli kaksi vaihtoehtoa vain siinä tapauksessa, Mikäli alueella on jo käytössä digitaalinen hyvinvoinnin monialainen palvelutarjotin, voi valtionavustusta käyttää sen päivittämiseen kansallisten kriteerien mukaiseksi. Lisäksi valtionavustuspäätöksessä on kirjattuna: Valtionavustuksen saajan tulee tukeutua digitaalisen hyvinvoinnin monialaisen palvelutarjottimen toteuttamisessa alueella ensisijaisesti DigiFinlandin tuottamiin palveluihin. Syykuussa 2025 kuusitoista hyvinvointialuetta oli käyttöönottanut erillisen palvelutarjottimen ja kuusi hyvinvointialuetta oli kansallisen palvelutarjottimen käyttäjiä (THL 2025a). Aluehankkeiden kehittämistyön tuloksia ja palvelutarjottimien tilannetta keväällä 2025 on kuvattu aiemmassa julkaisussa (Savolainen ym. 2025) ja syksyllä 2025 (Kyytsönen ym. 2025).

Tarmoaan kehittäminen käynnistyi konseptointivaiheella keväällä 2023. Yhteistyöhön osallistui DigiFinland, STM, THL, DVV, hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki sekä kunnat ja alueilla toimivat järjestöt (DigiFinland 2025). Konseptointivaiheessa DigiFinland kokosi kaikille 21 hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille yhteiskehittämisen verkoston. Konseptointivaihetta seurasi 2023–2024 kehitysvaihe, jonka aikana Tarmoaan toteutettiin hyte-palvelukonseptin (Hakamäki ym. 2023) mukaiset digitaaliset ratkaisut. DigiFinland työskenteli Tarmoaan digitaalisten ratkaisujen ylläpidon, kehittämisen sekä hyvinvointialueiden käyttöönoton tuen parissa (DigiFinland 2025).

Tarmoa-palvelun ensimmäistä kehitettyä toiminnallisuutta, eli palvelutarjotinta, pilotoitiin keväällä 2024. Pilotointi kesti noin 10 viikkoa ja se toteutettiin vaihteittain yhteensä 12 hyvinvointialueella (DigiFinland 2024). Erillisen oman alueellisen palvelutarjotin ratkaisun kehittäneet hyvinvointialueet toteuttivat palvelutarjottimensa pilotoinnin hankekaudella kehittämistilanteensa mukaan. Jokainen hyvinvointialue osallistui Tarmoaan pilotointiin tai toteutti oman erillisen palvelutarjottimensa pilotin 12/2024 mennessä.

Tarmoa-alustan ensimmäinen tuotantoversio julkaistiin tammikuussa 2025. Kolme hyvinvointialuetta toteutti käyttöönoton tammikuussa 2025 ja loput kolme kevään 2025 aikana. Hyvinvointialueiden erillisten omien palvelutarjotin ratkaisujen kehittäminen eteni aluekohtaisten aikataulujen mukaan. Aikatauluissa huomioitiin myös muun alueellisen digikehittämisen esimerkiksi digitaalisten sote-keskusten lanseeraukset.

Hyvinvointialueita tuettiin digikehittämisessä koko hankekauden ajan kansallisten toimijoiden eli THL:n ja DVV:n toimesta. Tarmoaan käyttöönottavien alueiden tuesta vastasi DigiFinland. Tarmoaan kehitysvaiheessa DigiFinland perusti aiemman yhteiskehittämisen verkostonsa tilalle Tarmoaan käyttöönottaville hyvinvointialueille oman digikehittämisen verkoston. Verkostoon ilmoitauduttiin erikseen ja verkostolla oli omat alueiden yhteistyötapaamisensa sekä oma Teams-kanavansa. Verkosto oli suunnattu ainoastaan Tarmoaan käyttöönottaville hyvinvointialueille, joten THL ja alueet, jotka eivät käyttöönottaneet Tarmoa eivät osallistuneet verkoston tapaamisiin. Verkoston rinnalle jäi mahdollisuus hyödyntää materiaaleja erillisessä Tarmoaan SharePoint-tilassa. Tämän lisäksi DigiFinland järjesti kaikille avoimia "Mitä kuuluu Tarmoalle" -infotilaisuuksia, joissa tiedotettiin Tarmoa-palvelun käyttöönottojen etenemisestä sekä ajankohtaisesta kehittämisestä. Lisäksi Tarmoaan kehittämistyön etenemisestä oli säännöllinen info THL:n kuukausittaisten

kehittäjätapoamisten yhteydessä ja tavoitteena oli tukea tiedonkulkua.

THL perusti toukokuussa 2024 erillisiä omia alueellisia palvelutarjottimia kehittäneille hyvinvointialueille Digikehittämisen vertaisfoorumi -verkoston. Verkostoon osallistuivat aluksi ainoastaan alueet, joissa oli tehty kielteinen päätös Tarmoan käyttöönnotosta. Verstaifoorumi-verkoston tavoitteena oli tarjota digikehittämisen tukea näille alueille. Tammikuusta 2025 alkaen THL:n koolle kutsuma Alueiden digikehittämisen vertaisfoorumi avattiin myös Tarmoan käyttöönottaville hyvinvointialueille (digikehittämisestä vastaaville asiantuntijoille). Verkostolla haluttiin tukea kaikkien hyvinvointialueiden tuloksellista digikehittämistä ja pysyvää ylläpitovaihetta hankekauden päättymisen jälkeen.

Elokuusta 2025 eteenpäin eli hanketyön viimeiseksi puoleksi vuodeksi ”Digikehittämisen vertaisfoorumi” yhdistettiin osaksi THL:n kansallisia kuukausittaisia ”Kehittäjätapoamisia”, koska tilaisuuksia ja tapahtumia oli paljon. Samalla hyvinvointialueita kannustettiin kutsumaan näihin verkostotapaamisiin alueensa pysyvää henkilöstöä ja erityisesti ylläpitovaiheen vastuuhenkilöt. Toimilla pyrittiin tukemaan alueita tulosten (konkreettisten uusien työvälineiden eli palvelutarjottimien) juurruttamisessa osaksi hyvinvointialueiden pysyviä rakenteita ja palvelutuotantoa. Lisäksi juurruttamis- ja vakiinnuttamistyön tueksi THL:n projektiryhmä oli järjestänyt myös työpajojen sarjan yhdessä Vaikuttavuuskeskuksen ja investoinnin 1 vastuuhenkilöiden kanssa.

THL koordinoi koko hankekauden ajan 2022–2025 myös kansallisten toimijoiden digikehittämisen seurantaryhmää. Ryhmän puheenjohtajana toimi STM:n asiantuntija. Seurantaryhmä kokosi kolmen tai neljän viikon välein keskeiset kansalliset toimijat DVV:n, DigiFinlandin, STM:n ja THL:n yhteiseen keskusteluun. Myös Kelan edustajat ja muita asiantuntijoita osallistuivat ryhmään tarvittaessa. Seurantaryhmän tapaamiset tukivat kansallisten toimijoiden yhteistyötä ja tiedonkulkua erityisesti Tarmoa-alustan kehitystyössä sekä Palvelutietovarannon hyödyntämisessä.

Seurantatietoa palvelutarjottimien käyttöönotosta

Syksyllä 2024 THL:n, hyvinvointialueiden, DigiFinlandin ja muiden toimijoiden kanssa määriteltiin palvelutarjottimille seurantatiedon ohje ja seurantamittarit hyte-palvelukonseptin hankekaudelle. THL toteutti seurantatiedonkeruun tammi-huhtikuussa 2025. Siinä kerättiin tiedot Tarmoan sekä erillisten palvelutarjottimien 1. etusivujen käyntimääristä, 2. käyttökokemuksista ja 3. itsearviot THL:n minimikriteerien toteutumisesta palvelutarjottimilla. Minimikriteerit perustuivat Hyte-palvelukonsepti-julkaisuun (Hakamäki ym. 2023, taulukko 3.2).

Alueiden tuli seurantatiedon määrittelyohjeen mukaan mitata palvelutarjottimen käyttökokemusta vähintään kerran hankekauden aikana. Kysely tuli toteuttaa viimeistään huhti-toukokuun vaihteeseen mennessä. Mittauksen sai toteuttaa erillisenä kyselynä tai pysyvänä osana palvelutarjotinta. Alueet saivat valita käyttökokemuksmittauksen keston itse. Käyttökokemuksen mittauksessa tuli kysyä sanatarkasti seuraavat kysymykset:

Taustakysymys: Onko vastaaja

- Asukas
- Hyvinvointialueen työntekijä
- Järjestön tai yhdistyksen edustaja
- Kunnan työntekijä
- Muu

Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?

- Erittäin hyödyllistä
- Hyödyllistä
- En osaa sanoa
- Ei kovin hyödyllistä
- Ei lainkaan hyödyllistä

Kaikki 22 hyvinvointialuetta vastasivat seurantatiedonkeruuseen palvelutarjottimensa kehitystilanteen mukaisesti toukokuussa 2025 (Taulukot 2.-5.).

Seurantatiedonkeruussa 18 hyvinvointialuetta toimitti tiedot palvelutarjottimen etusivun käyntimäärää koskevaan kysymykseen. Puuttuvat neljä hyvinvointialuetta eivät toimittaneet tietoa, koska heidän palvelutarjottimensa oli joko pilotissa, päivityksessä, kehityksen alla eli heillä ei ollut vielä analytiikkatyökalua käytettävissään. Tammi-huhtikuun 2025 väliseltä ajalta kaikkien hyvinvoinnin palvelutarjottimien etusivujen käyntimääriä ja sivulatauksia oli yhteensä 116 617 kappaletta ja Tarmoan hyvinvointikartoituksia lisäksi yhteensä 4 930 kappaletta.

Yhteensä 20 hyvinvointialuetta toimittivat tiedot käyttökokemusmittauksen kysymykseen. Kaksi aluetta ei toimittanut tietoa käyttökokemusmittaukseen, sillä toisen palvelutarjotinta ei ollut vielä käyttöön otettu ja toisen palvelutarjotin oli päivityksessä.

Taulukko 2. Tarmoan käyttökokemuskyselyn taustatiedot kuudelta hyvinvointialueelta (kevät 2025)

Kuinka monta seuraavien ryhmien edustajaa antoi palautetta?		
Vastaajaryhmät	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Asukas	171	64
Hyvinvointialueen työntekijä	81	30
Järjestön tai yhdistyksen edustaja	13	5
Kunnan työntekijä	1	0,5
Muu	1	0,5

Yhteensä	267	100
----------	-----	-----

Taulukko 3. Tarmoan käyttökokemuskyselyn tiedot kuudelta hyvinvointialueelta (kevät 2025)

Mitä vastauksia vastaajat antoivat kysymykseen "Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?"		
Vastaus	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Erittäin hyödyllistä	19	17
Hyödyllistä	34	30
En osaa sanoa	21	19
Ei kovin hyödyllistä	9	8
Ei lainkaan hyödyllistä	29	26
Yhteensä	112	100

Taulukko 4. Erillisten palvelutarjottimien käyttökokemuskyselyn taustatiedot kolmeltatoista hyvinvointialueelta (Kevät 2025).

Kuinka monta seuraavien ryhmien edustajaa antoi palautetta?		
Vastaajaryhmät	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Asukas	229	38
Hyvinvointialueen työntekijä	183	31
Järjestön tai yhdistyksen edustaja	76	13
Kunnan työntekijä	43	7
Muu	66	11
Yhteensä	597	100

Taulukko 5. Erillisten palvelutarjottimien käyttökokemuskyselyn tiedot kolmeltatoista hyvinvointialueelta (Kevät 2025).

Mitä vastauksia vastaajat antoivat kysymykseen "Kuinka hyödyllistä palvelutarjottimelta löytyvä tieto oli mielestäsi?"		
Vastausvaihtoehdot	Vastausten lukumäärä (n)	%-osuudet
Erittäin hyödyllistä	104	24
Hyödyllistä	187	43
En osaa sanoa	82	19
Ei kovin hyödyllistä	40	9
Ei lainkaan hyödyllistä	21	5
Yhteensä	434	100

THL:n ensimmäisessä palvelutarjottimia koskevassa seurantatiedonkeruussa hyvinvointialueita pyydettiin myös ilmoittamaan, kuka alueen hyvinvoinnin digitaalisen palvelutarjottimen yhteyshenkilö on hankekauden jälkeen. Yhteensä 18 hyvinvointialuetta nimesi seurantatiedonkeruussa palvelutarjottimensa hankekauden jälkeisen yhteyshenkilön eli ylläpidosta vastaavaan asiantuntijan.

Tiedonhallinnan kehittämistyön tuloksia

Digi- ja väestötietoviraston (DVV) ylläpitämä kansallinen Suomi.fi palvelutietovaranto (PTV) on integroitu osaksi hyvinvoinnin digitaalisia palvelutarjottimia. Palvelutietovarantoa hyödynnetään esimerkiksi DigiFinland Oy:n Tarmoa-palvelussa sekä hyvinvointialuekohtaisissa ja Helsingin kaupungin ratkaisuihin (ks. THL 2025a). THL:n projektiryhmä oli hankeajan mukana Palvelutietovarannon kehittämistyössä tiiviisti, ja myös luokituksen jatkokehittämistarpeita tunnistettiin. Palvelutietojen laadun ja luotettavuuden ensimmäinen systemaattinen arviointi julkaistiin vuonna 2024 (Pauna ym. 2024) ja prosessi uusittiin DVV:n toimesta vuonna 2025. THL ja muut kansalliset kumppanit tuottivat yhteistyössä monipuolista viestinnällistä materiaalia PTV:n palvelutietokuvausten laatimisen ja tunnettavuuden lisäämiseksi (THL, DVV & Lähellä.fi 2025; THL & DVV 2023).

Kehittämistyön aikana onnistuttiin kehittämään myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedonhallintaa ja tiedonhallinnan yhteistyötapoja. Keväällä 2024 THL teki kartoituksen alueiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kirjaamisen tarpeista. Kartoituksessa selvisi, että hyvinvointialueet toivoivat sote-palveluiden johtamisen apuvälineeksi mahdollisuutta tuottaa seurantatietoa edistävästä ja ehkäisevästä toiminnasta osana terveydenhuollon ammattilaisten työtä. Selvityksen aikaan esimerkiksi kulttuurihyvinvointiin liittyvän ohjauksen ja neuvonnan kirjaaminen ja seuranta kansallisesti ei ollut mahdollista. Alueilla oli käytössä edistävän ja ehkäisevän toiminnan seurantaan omia kirjaamiskoodeja ja ohjeita. Seurantatietoa ei kuitenkaan kertynyt kansallisesti ja alueelliset omat kirjaamisohjeet vaaransivat kansallisen tiedon laatua (Joronen 2024).

Kirjaamista mahdollistavat uudet OAB-koodit (OAB61–OAB64) mahdollistavat toteutuneen neuvonnan ja ohjauksen rakenteellisen kirjaamisen kulttuurihyvinvoinnin, luontopalvelujen ja lähiluonnossa liikkumisen, hyvinvoinnin tai hyvinvointilähetteen ja digitaalisten itse- ja omahoitopalveluiden osalta. Tämä selkeyttää tiedon laatua, vertailtavuutta ja tukee alueellista tiedolla johtamista jatkossa. Lisäksi koodistojen yhtenäinen käyttö voi edesauttaa kansallista seuranta- ja vaikuttavuustarkastelua jatkossa esimerkiksi Suomen HYTE-kerrointoimen kaltaisten prosessi- ja tulosindikaattoreiden näkökulmasta. Uusien toimenpidekoodien myötä hyvinvointialueet voivat ensimmäistä kertaa seurata kansallisesti yhtenäisillä OAB-koodeilla asiakas- ja palveluohjausta erilaisiin hyvinvointia ja terveyttä tukeviin palveluihin, joita kunnat ja järjestöt ja muut toimijat tarjoavat (THL 2025d).

Lähteet (*kansallisen projektin tuotokset)

DigiFinland (2025). Tarmoa – Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) palvelukonsepti. Saatavilla verkossa: <https://digifinland.fi/toimintamme/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-hyte-palvelukonsepti/> (luettu 17.10.2025)

DigiFinland (2024). Tarmoa – Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digiratkaisun pilotoinnin yhteenveto. Saatavilla verkossa: https://digifinland.fi/wp-content/uploads/2024/08/Tarmoa_pilotoinnin_yhteenveto_28082024-1.pdf (luettu 17.10.2025)

*Hakamäki, P., Nick, R., Valli, N. & Kuitunen-Kaija, O. (2023): Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi: hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin määrittelyä. Saatavilla verkossa: <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULHTPK>. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (luettu 17.10.2025)

*Innokylä (2025) Kansallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonsepti (RRP). Saatavilla verkossa: <https://www.innokyla.fi/fi/kokonaisuus/kansallinen-hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-palvelukonsepti-rrp-0> (luettu 30.10.2025)

Joronen, H. (2024). Toimenpidekoodien päivitysehdotuksen työstäminen kevät 2024. Julkaisematon koonti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.

*Kyytsönen, M., Hakamäki, P. & Kollander, E. (2025). Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaaliset palvelutarjottimet hyvinvointialueilla 2025. Tutkimuksesta tiiviisti 45. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-615-8>

Latvala, M., Hakamäki, P., Kauppinen, T. & Nick, R. (2024). Innokylään kuvattujen toimintamallien välitarkastelu ja arviointi. Julkaisematon koonti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

*Pauna M., Hakala N., Suhonen J. & Hakamäki P. (2025) Hyvinvoinnin palvelutarjottimet: Aineiston laadun ja luotettavuuden arviointi. Tutkimuksesta tiiviisti 14/2025. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-497-0>

Pelkonen, I. (2025) Hyvinvointialueiden digitaalisten palvelujen kypsyystason arviointi : tulokset 2022 ja 2025. Työpaperi 46. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-593-9>

*Savolainen, N., Hakamäki, P., Kauppinen, T., Liukko, E., & Nick, R. (2025) Ennaltaehkäisyä vahvistamassa: asiakas- ja palveluohjaus hyvinvointia ja terveyttä edistävään toimintaan: Tilannekuva keväällä 2025. Työpaperi 25. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-515-1>

Savolainen, N. & Liukko, E. (2024) Suomen kestävä kasvun ohjelman väliarviointiraportti Q2/2024. Osittain julkaistu raportti. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Saatavilla verkossa: https://innokyla.fi/sites/default/files/2024-09/Innokyla%20C3%A4%202024_Q2_Kansallinen%20kooste%20hankesalkkuraportointi_0.pdf. (Luettu 17.10.2025)

STM (2021) Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri. Versio 1.0. <https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULHTEK>

*Taiminen, H., Sormunen, M. & Mäki-Opas, T. 2024. Sosiaalinen markkinointi - Ihmisen ja yhteiskunnan yhteistä etua edistämässä. Opas 1/2024. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-360-7>

*THL (2025a) Julkaistut palvelutarjottimet. Verkkosivu. www.thl.fi/palvelutarjottimet

THL (2025b) HYTE-toimintamallien arviointi. Saatavissa verkossa: <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/tieto-ja-toimintamallit/hyte-toimintamallien-arviointi> (Luettu 30.10.2025)

*THL (2025c) Verkkokoulut. <https://verkkokoulut.thl.fi/login/index.php>

THL (2025d). Uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpidekoodit nyt käytettävissä. Uutinen. <https://thl.fi/-/uudet-hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-toimenpidekoodit-nyt-kaytettavissa> (Luettu 20.10.2025)

THL (2025e) Hyväksytty abstrakti ja esittelypiste. THL:n sisäinen verkostoitumistapahtuma LOSKA järjestettiin lähitapahtumana Tilkanmäellä 18.9.2025.

*THL, DVV & Lähellä.fi (2025) Mitä hyvinvoinnin palvelutarjottimilta löytyy? Esite. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2025092497893>

*THL & DVV (2023) Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi. Video. <https://www.youtube.com/watch?v=wJBtQR9FopA>

*Ylitörmänen, T., Hakamäki, P. & Nick, R. (2025) Promoting wellbeing and health – an educational course for social and healthcare professionals. Abstrakti. EUPHA conference, hyväksytty.

Virtanen, L., Kaihlanen, A. M., Kainiemi, E., Hakamäki, P., & Heponiemi, T. (2023). Hyvinvointiyhteiskunnan erilaiset digipalveluiden käyttäjät – Katsaus digipalveluiden hyödyntämiseen liittyvistä yksilötason tekijöistä. Työpaperi 31/2023. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.julkari.fi/handle/10024/146888>